



Fővárosi Ítéltábla

17.Pf.20.298/2022/4.

A Fővárosi Ítéltábla dr. Bagyula Kornélia ügyvéd (felperesi képviselő címe) által képviselt felperes (felperes címe) felperesnek – a Bérés Ügyvédi Iroda alperesi képviselő címe) által képviselt alperes (alperes címe) alperes ellen személyiségi jog megsértése miatt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2022. február 1. napján meghozott 40.P.21.540/2020/22. számú ítélete ellen az alperes 23. sorszámú fellebbezése folytán – tárgyaláson kívül – meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, a fellebbezett rendelkezéseit részben megváltoztatja, és a becsülethez fűződő személyiségi jog megsértésének megállapítására irányuló keresetet a „szarkavarás az igazi területe”, „sokat hazudik, nagyon sokat”, „gyáva”, „de reméljük, hogy felperes ebben a témában tudja segíteni a fiatal párt, itt minden bizonnyal több találatot tudna produkálni” közlések tekintetében, valamint a jóhírnévsértés megállapítására irányuló keresetet elutasítja. Arra jogosítja fel a felperest, hogy az elégtételadást tartalmazó levelet mindazoknak küldje meg, akik a 2018. december 20., 2019. augusztus 12., 2020. február 4., 2020. március 9. és 2020. április 8. napján írt emaileket kézhez vették.

A sérelemdíjat 150.000 (százötvenezer) forintra leszállítja.

Az alperest az elsőfokú perköltség megfizetése alól mentesíti, és kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 78.225 (hetvennyolcezer-kétszázhuszonöt) forint elsőfokú perköltséget.

Az alperest terhelő kereseti illetéket 9.000 (kilencezer) forintra leszállítja, és kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az állam javára – az adóhatóság felhívásában megjelölt módon és számlára – 81.000 (nyolcvanegyezer) forint kereseti illetéket.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 32.863 (harminckétezer-nyolcszázhatvanhárom) forint másodfokú perköltséget.

Kötelezi a felperest 108.000 (száznolcezer) forint, az alperest 12.000 (tizenkétezer) forint fellebbezési illetéknek az állam javára – az állami adóhatóság felhívásában megjelölt módon és számlára – való megfizetésére.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

[1] A felperes a keresetében kérte

– annak megállapítását, hogy az alperes a 2018. december 13., 2018. december 14., 2018. december 19., 2018. december 20., 2019. augusztus 12., 2019. augusztus 13., 2019. augusztus 14., 2020. február 4., 2020. február 7., 2020. március 5., 2020. március 9. és 2020. április 8. napján írt elektronikus leveleiben tett különböző közléseivel megsértette a becsületét, illetve a jóhírnevét,

– az alperesnek a további jogsértéstől eltiltását és elégtételadásként arra kötelezését, hogy email üzenetben, írásban kérjen bocsánatot a felperestől, és a bocsánatkérését egyidejűleg másolatban küldje meg a keresetlevélben felsorolt azon személyeknek és szervezeteknek, akik az emaileket kézhez vették,

– az alperesnek 1.500.000 forint sérelemdíj és annak 2020. április 8-tól a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamata megfizetésére kötelezését.

[2] A keresetét az Alaptörvény I. cikkére, II. cikkére, VI. cikkére és IX. cikk (4) bekezdésére, valamint a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 2:42. § (1)-(2) bekezdésére, 2:43. § d) pontjára, 2:45. §-ára, 2:51. § (1) bekezdés a)-c) pontjára és 2:52. §-ára alapította.

[3] Az érvényesíteni kívánt jog ténybeli alapjaként előadta, hogy az alperesnek a 2018. december 14., 2018. december 19., 2018. december 20., 2019. augusztus 12., 2019. augusztus 13., 2019. augusztus 14., 2020. február 4., 2020. március 9. és 2020. április 8. napján írt elektronikus leveleiben olyan véleménynyilvánításokat tett, amelyek indokolatlanul sértőek, bántóak, a felperes emberi méltóságára, női mivoltára, ügyvédi szakmai tevékenységére nézve a társadalmi közfelfogás szerint is lealacsonyító, megalázó hangvételűek. A 2018. december 13., 2018. december 14., 2018. december 19., 2019. augusztus 13., 2020. február 4., 2020. február 7. és 2020. március 5. napi elektronikus levelekben írt valótlan tényállítások pedig a felperes személyiségére és az ahhoz szorosan hozzátartozó ügyvédi tevékenységére nézve is sértőek.

[4] Az alperes az ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Azzal védekezett, hogy a becsületsértőnek állított közlései nem lépték túl a véleménynyilvánítás megengedett határait, mert nem minősülnek önkényesnek, megalázónak, vagy ok nélkül becsmérlnőnek. A jóhírnévsértés alapjául megjelölt közlések pedig nem tényállítások, hanem vélemények, amellyel a jóhírnévsértést nem lehet megvalósítani. A véleménynyilvánítás a kifejezőmódjában sem volt indokolatlanul bántó vagy sértő, az alperes személyes tapasztalásán alapult, amely semmilyen módon nem járt a felperes jóhírnevének a sérelmével.

[5] Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel támadott ítéletével megállapította, hogy az alperes megsértette a felperes becsülethez fűződő személyiségi jogát azon közlésével, hogy a felperes

„emberileg, sőt nőként, ügyvédként egy hatalmas nulla”,

„vasorrú banya”,

„hármás boszorkányfogat”,

„főboszorkány, méregkeverő gonosz varázsló”,

„megpróbálhatna emberré változni”,

„a szarkavarás az igazi területe”,

„sokat hazudik, nagyon sokat”,

„gyáva”,

„nem hülyít be több megszerzendő, megkopasztandó ügyfelet az aljas ügyfélszerzési módszereivel”,

„de reméljük, hogy felperes ebben a témában tudja segíteni a fiatal párt, itt minden bizonnyal több találatot tudna produkálni”;

megállapította, hogy az alperes megsértette a felperes jóhírnévhez fűződő személyiségi jogát azzal a valótlan tényállítással, hogy a felperes

„letagadtatja, hogy képvisel ügyvédként, de közben eljár, szerződést ír, korrektúráz, telefonon irányít, de mindezt titokban, elrejtőzve, ezáltal alaposan megtévesztve a többi szereplőt”, „most sem meri felfedni a képviseltekkel kapcsolatban magát”,

„Bűncselekmény kategóriát valóban felvet (...) az ügyfeleinek haszoncélú félrevezetése, (...) az ügyfeleinek álképviselése, ügyfeleinek eltírtolt képviselése, zsarolási kísérletei”,

„félrevezeti az embereket”, alaptalanul biztatja az ügyfeleket, igyekszik nyomást gyakorolni, hogy pénzt zsaroljon ki,

„az ügyvéd kollégáit (...) igyekszik alaptalanul megalázni, ellehetetleníteni, munkalehetőségüktől megfosztani”,

„rossz hírnevet kelt, üzletrontó”,

„ügyvédként a vásárlókra ijesztve megvalósít különböző bűncselekményeket”.

Az alperest eltiltotta a további jogsértéstől és kötelezte, hogy adjon elégtételt akként, hogy a felperesnek email üzenetet küld, amelyben megköveti a felperest a vele szemben tanúsított személyiségi jogi jogsértések miatt. A levél további felhasználására jogosította fel a felperest.

Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 1.500.000 forint sérelemdíjat, és ezen összeg után 2020. április 8-tól a kifizetésig járó, a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal egyező mértékű kamatát, valamint 75.000 forint perköltséget, továbbá a NAV külön felhívására az állam javára 90.000 forint eljárási illetéket.

[6] A döntését a Ptk. 2:43. § d) pontjára, 2:45. §-ára, 2:51.§ (1) bekezdés a)-c) pontjára és 2:52. §-ára alapította.

[7] A határozata indokolása szerint nem találta a becsület sérelmére alkalmasnak a keresetben vitatott közlések közül a „boldogság mentes életet élve, a tövig lerágott körmeivel, a zsíros hajával”, „a köpjön fel és álljon alá, valamint a zsidó üldözéses megnyilvánulások közül nehéz eldönteni melyikről fogjuk érdeklőddbben meghallgatni mennyire csúnyítja tovább az a tény, hogy ...”, „Szánalmas, hogy ilyen módon cserkész be ügyfeleket és ahogyan titkolja a kilétét, az felrúg minden szabályt és etikát”, „az ön próbálkozása szánalmas

vergődés csupán”, „szánalmas a próbálkozása” közlésrészeket, mert a használt kifejezőmódot nem tekintette indokolatlanul bántónak, csupán az alperesi bíráló határozott megjelenítésének.

[8] Ugyanakkor becsületsértőnek ítélte a felperes lenullázását, boszorkányként, méregkeverőként, emberi mivoltát megkérdőjelező emlegetését, annak állítását, hogy szarkavaró, gyáva, sokat hazudik, ügyfeleit aljasul szerzi és megkopasztani akarja, továbbá egy fiatal pár intim életébe lépne be, minthogy ezek a kijelentések részben emberi mivoltában kérdőjelezi meg a személyét, részben öncélú gonoszságot, avagy a mások megkárosítását társítják a felperes személyéhez, az utolsó közlés pedig obszcén utalásával megalázónak is minősül (miután a szövegkörnyezetből ismert, hogy az alperes egy fiatal pár gyermeknemzéséhez kapcsolta a felperes személyét). Szükségtelennek találta annak részletes feltárását, hogy ténylegesen hányan olvasták végig a leveleket és az mennyiben foglalkoztatta őket, miután a közlések sértésre való alkalmassága enélkül is megállapítható.

[9] Nem tekintette jóhírnévsértő kijelentésnek a „Felhívják az ügyfeleinket, érdeklődőinket cseszegetik, (...) elkedvetlenítik” és a „felperes elviszi a felét a különbözetnek” közléseket, mert azok nem tényállítások, vagy a sérelmességük nem éri el azt a fokot, ami személyiségvédelmet kíván.

[10] A keresetben vitatott többi közlés esetén megállapította a jóhírnévhez fűződő jog megsértését, miután azok kijelentő módon, kétséget nem emelve fogalmaznak meg állításokat a felperesről és a szövegkörnyezet sem utal a kijelentések vélemény-jellegére. Az olvasó a levelekből nem bizonyosodhat meg a közöltek valós alapjairól, azok tényeket nem tartalmaznak, csupán tényként tált konklúziókat, egyoldalú végkövetkeztetéseket, amelyek a felperest sértő tartalmat hordoznak. Az ügyvéd foglalkozású felperes szakmai hírnevének sértetlensége kiemelt jelentőséggel bír, tevékenységéhez elengedhetetlen az ügyfelek bizalma. A közlések valóságát az alperes nem bizonyította, az egyébként érdektelen tanúnak nem minősülő tanú vallomása nem támasztotta alá, hogy a közlések valós tényeken alapuló, okszerűen levont következtetések voltak.

[11] A törvényszék az alperes további jogsértéstől való eltiltását a jogsértés ismétlődő jellegére és arra alapította, hogy az alperes a per alatt is folytatta a felperesre irányuló közlései nyilvánosságra hozatalát.

[12] Teljesíthetőnek találta a felperesnek az elégtételadás iránti keresetét is, és felhatalmazta a személyiségi jogsértésért őt megkövető elektronikus levél felhasználására annak érdekében, hogy a jogsértés megállapítása és az alperes erre vonatkozó elismerése mindazok előtt nyilvánvalóvá váljék, akikhez a közlések eljuthattak. Álláspontja szerint a felperest megkövető levélnek a felperes belátása szerinti nyilvánosságra hozatala jobban szolgálja a felperes érdekét, a jogsértés reparációját, miután a jogsértő leveleket megismerők köre tágabb lehet, mint akik azokat megkapták.

[13] A sérelemdíj iránti keresetet is alaposnak találta, mert a sérelmezett közlések a felperest emberi méltóságában és szakmai hírnevében egyaránt érintették, egyes közlések kirívóan megalázóak, és a felperest ismerő szélesebb nyilvánosság elé kerültek. Értékelte azt is, hogy az alperes a per során nem utalt arra, a korábbi közléseit esetleg túlzónak vagy elhamarkodottnak ítélné, netán azokat visszavonná.

[14] Az elsőfokú ítélettel szemben az alperes terjesztett elő fellebbezést – a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 369. § (3) bekezdés a), c) és d) pontjában írt felülbírálati jogkört megjelölve – annak részbeni megváltoztatása és

elsődlegesen a teljes kereset elutasítása, másodlagosan a sérelemdíj 100.000 forintra való mérséklése érdekében.

[15] A jogorvoslati kérelmét azzal indokolta, hogy az elsőfokú bíróság a felperes kereseteit jogszabályellenesen teljesítette, a tényállásból tévesen következtetett arra, hogy az alperes véleménynyilvánításai alkalmasak a felperes becsületének csorbítására, jóhírnevének megsértésére, és megalapozzák a sérelemdíj iránti igényét.

[16] Az Alkotmánybíróság a 36/1994.(VI.24.) AB számú határozatának indokolását idézve kiemelte, hogy a vélemény nem valósít meg becsületsértést, csak ha az önkényes, megalázó és ok nélkül becsmérlő. Az alperes kijelentései a saját benyomásain, személyes tapasztalatain alapultak, és nem lépték túl a véleménynyilvánítás szabadságának alkotmányos kereteit.

[17] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság kellően nem indokolta meg, hogy a „vasorrú banya”, „hármás boszorkányfogat”, „főboszorkány, méregkeverő gonosz varázsló” és „megpróbálhatna emberré változni” közlések ténylegesen miért alkalmasak a felperes becsültének a csorbítására. A „boszorkány” kifejezés megengedhető értékítélet, a „hármás boszorkányfogat” közlés azt fejezi ki, hogy a felperes két másik hölggyel rendszeresen igyekszik keresztbe tenni az alperes vezette gazdasági társaságnak. A „főboszorkány, méregkeverő gonosz varázsló” kitétel pedig a felperes értelmi szerzői, irányítói pozícióját minősíti. E kifejezések jelképes, de semmiképp nem sértő, inkább vicces módon juttatják kifejezésre az alperes azon álláspontját, hogy e személyek, ahol csak lehet, megpróbálják ellehetetleníteni a gazdasági társaság működését.

[18] Hangsúlyozta, hogy a „szarkavarás az igazi területe” kifejezés a felperes ügyvédi ténykedésére utal, miután ténykérdés, hogy a felperes rendszeresen, ismétlődő jelleggel keresi a fogást az alperesi gazdasági társaságon. Nem tekinthető azonban indokolatlanul sértőnek, illetve bántónak ugyanúgy, ahogy az „emberileg, sőt nőként, ügyvédként egy hatalmas nulla” vélemény sem. A több megkopasztandó ügyfél behülyítését érintő kitétel is a felperes ügyvédi ténykedését minősíti, mert az alperes szerint a társaság elleni perekben téves jogi koncepciót követ, és ehhez anyagi haszonszerzést célozva mind több és több ügyfelet kíván toborozni. Mindezzel azonban nem lépte túl a véleménynyilvánítás szabadságának megengedett határait, ahogyan a további, az elsőfokú ítéletben jogsértőnek talált véleményekkel sem.

[19] Vitatta, hogy a jóhírnévsértőnek ítélt közlései tényállításnak minősülnek. Fenntartotta, hogy minden egyes nyilatkozata a személyes tapasztalásain alapuló vélemény, amely nem indokolatlanul bántó vagy sértő, így jóhírnévsértésre nem vezethet. A felperes értelmezésével szemben a közléseknek nincs olyan tartalma, hogy a felperes rosszsziszemű és tisztességtelen lenne. Ha a közlései mégis valótlan tényállításnak vagy híresztelésnek minősülnének, a jóhírnévsértés akkor sem állapítható meg, mert azoknak nincs sértő tartalmuk. A felperes a keresetében tényelődást és jogi érvelést sem adott elő arra, hogy az alperesi nyilatkozatokból konkrét sérelem érte volna.

[20] Arra is hivatkozott, hogy a keresetben kért elégtétel nem tekinthető pontosan megfogalmazottnak. A törvényszék a kialakult bírói gyakorlattól eltérően jogosította fel a felperest az elégtételt adó e-mail üzenet további felhasználására, mert az alperes ilyen tájékoztatást idegenek felé nem köteles megtenni. Másrészt a felperes ilyen tartalmú kereseti kérelmet nem terjesztett elő, ezért az elsőfokú döntés a kereseti kérelemhez kötöttség elvét is sérti.

[21] Utalt arra is, hogy a felperes az alperessel mint a cég1 Kft. ügyvezetőjével levelezett, így az is eldöntendő kérdés, hogy a felperes jó alperest perel-e egyáltalán.

[22] Az elsőfokú ítéletben megállapított sérelemdíjat még a kereset alapossága esetén is rendkívül eltúlzottnak találta. Ha az alperesi vélemények mégis sértőek lennének, úgy azok olyan jelentéktelen sérelmet eredményeztek, hogy a sérelemdíj alkalmazásának eleve nincs helye. Egyébként is valamennyi vélemény kizárólag a felperes folyamatos magatartása és tevékenysége folytán alakult ki az alperesben, így nem indokolt ilyen mértékű sérelemdíjban marasztalása.

[23] A felperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a tényállásból helyes jogi következtetésre jutott, és az ítélete nem jogszabálysértő.

[24] A 7/2014. (III.7.) AB határozatot idézve kiemelte, hogy a becsületsértőnek talált alperesi közlések minden esetben túllépték a véleménynyilvánítás azon általános korlátját, hogy a vélemény nem lehet önkényes, megalázó és ok nélkül becsmérítő. A céljuk a pusztán megalázás, a bántó, sértő kifejezések használata volt, illetve az alperes azokat a felperes lealacsonyításának az eszközéül használta.

[25] Fenntartotta, hogy a jóhírnévsértőnek ítélt alperesi kijelentések tényállítások, mert semmilyen kételyt vagy eshetőlegességet nem fejeznek ki, az alperes olyan állításokat fogalmazott meg, amelyekhez nem férhet kétség. A valóságtartalmukat azonban a perben nem tudta bizonyítani.

[26] A sérelemdíj tekintetében kiemelte, hogy a jogsértő kijelentéseket az alperes tudatos, agresszív magatartása eredményezte, és nemcsak a felperesben, hanem az ügyfeleiben és az üzleti partnereiben is felháborodást keltettek. A sérelemdíj összegénél mérlegelendő körülményeket az elsőfokú bíróság helyesen értékelte, a döntésének a felülmérlegelése nem indokolt.

[27] Hangsúlyozta, hogy a bíróságnak olyan körű nyilvánosság biztosítása mellett kell köteleznie a jogsértőt az elégtételadására, amilyen körben a jogsértő magatartásról tudomást szereztek. A törvényszéknek a kereset alapján lehetősége volt az elégtételadás módját a megítélése szerint meghatározni, ezért nem sértette meg a kereseti kérelemhez kötöttség elvét.

[28] A fellebbezés részben alapos.

[29] Az ítéltábla a jogorvoslati kérelmet a Pp. 376.§ (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el. Az elsőfokú ítélet kötelező hatályon kívül helyezésére okot adó körülmények [Pp. 379-380.§] hiányában az elsőfokú bíróság ítéletét – a fellebbezési kérelem és a fellebbezési ellenkérelem korlátai között [Pp. 370.§ (1) bekezdése] – érdemben bírálta felül.

[30] Az elsőfokú bíróság a fenti [7] és [9] bekezdésekben idézett közlések tekintetében nem találta alaposnak a keresetet. Az elsőfokú ítélet ebben a részében fellebbezés hiányában a Pp. 358.§ (5) bekezdése alapján elsőfokon jogerőre emelkedett, ezért arra a másodfokú felülbírálat nem terjedt ki.

[31] Az alperes a jogorvoslati kérelmében az elsőfokú ítéletnek a Pp. 369.§ (3) bekezdés a) pontja szerinti felülbírálatát is kérte, de a fellebbezésben a tényállás eltérő megállapítását vagy kiegészítését nem indítványozta, a törvényszék pedig a tényállást a rendelkezésre álló bizonyítékok okszerű mérlegelésével állapította meg, ezért annak a módosítását, kiegészítését az ítéltábla nem látta indokoltnak. Az elsőfokú bíróságnak a megállapított tényállásból levont jogi következtetéseit azonban nem mindenben osztotta.

[32] Az alperes már a viszontválaszában is védekezett azzal, hogy a felperes az alperessel mint a társaság ügyvezetőjével levelezett, így az is eldöntendő kérdés, hogy a felperes jó alperest perel-e egyáltalán (9. számú beadvány 5. oldal). Az elsőfokú bíróság az ítélete indokolásában a jogi érveit erről nem fejtette ki, az ítéltáblának azonban a fellebbezés tükrében ebben a kérdésben is állást kellett foglalnia. A bírói gyakorlat értelmében, ha a jogi személy képviselője a jogi személy tevékenységi körében eljárva a magatartásával más személyiségi jogát megsérti, a jogsértés objektív jogkövetkezményeiért a jogsértést ténylegesen elkövető természetes személy is felelősséggel tartozik (EBH2010. 2126., EBH2013. P.8.), és a felelősségének a hiánya csak a szubjektív szankcióknál jöhet szóba. Másrészt az alperes személyiségi jogsértésért való felelősségénél nem annak van jelentősége, hogy a felperes vele mint ügyvezetővel levelezett, hanem annak, hogy az alperes a kifogásolt közléseket milyen minőségében tette. A vitatott elektronikus leveleket nem a társaság cégjegyzékbe bejegyzett (keresetlevél F/16. számú melléklete) hivatalos elektronikus levélcíméről küldte, és azokat (a 2020. április 8-i kivételével) kizárólag a saját nevével írta alá, a cég nevét azokon nem tüntette fel. A perben maga sem állította, hogy a vitatott közlések a társaság nevében megtett jognyilatkozatainak a részét képeznék. Következésképpen azzal érvelt, hogy azokban a saját benyomásain alapuló személyes véleményét fogalmazta meg. Ilyen peradatok mellett pedig nem állapítható meg, hogy a vitatott közléseket a jogi személy képviselőjeként, a jogi személy tevékenységi körében eljárva tette. A személyiségi jogsértés jogkövetkezményei alól ezért ezen az alapon nem mentesülhet.

[33] A perbeli jogvita az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésében írt vélemény szabadsághoz, és a VI. cikkben oltalmazott magánszférához, a magánélet tiszteletben tartásához, ezen belül a becsület és a jóhírnév védelméhez fűződő alapjog kollíziójaként értelmezhető. Nem lehet figyelmen kívül hagyni, hogy az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésének a perbeli jogvita keletkezésekor már hatályos, Magyarország Alaptörvényének hetedik módosításával megállapított rendelkezései szerint a véleménynyilvánítás szabadsága nem járhat mások magán- és családi életének, valamint otthonának sérelmével.

[34] A következetes ítélkezési gyakorlat szerint a személyiségi jogi perekben is alkalmazandó PK 12. számú állásfoglalás II. pontja értelmében a kifogásolt közlések tényleges tartalmát nem önmagukban, a szövegkörnyezetükből kiragadva, hanem azokat az írásmű többi részével együtt vizsgálva, a közlés lényegi mondanivalóját, és az arra vonatkozó társadalmi közfelfogást szem előtt tartva, a laikus olvasó értelmezését figyelembe véve kell meghatározni.

[35] A bírói gyakorlat egységes abban, hogy a véleménynyilvánítás szabadsága nem terjed ki a ténytartalom és többlettartalom nélküli öncélú gyalázkodásra, a másikat emberi

mivoltában megalázó kifejezések használatára (Kúria Pfv.IV.20.970/2018/7., Pfv.IV.20.409/2019/4.). Nem a felek szubjektív érzülete, hanem objektív mérce szerinti vizsgálat alapján kell azt megítélni, hogy a kifogásolt közlések az általános nyelvhasználatban elfogadott jelentésük szerint mennyiben felelnek meg a kulturált társadalmi érintkezés szabályainak, és alkalmasak-e a becsület megsértésére. A másodfokú bíróság egyetértett a törvényszék azon álláspontjával, hogy az „emberileg, sőt nőként, ügyvédként egy hatalmas nulla”, illetve „megpróbálhatna emberré változni” kitételek a felperes emberi mivoltának megkérdőjelezését, a „vasorrú banya”, „hármás boszorkányfogat” és „főboszorkány, méregkeverő gonosz varázsló” közlések ténytartalom nélküli öncélú gyalázkodást jelentenek. Annyiban helytálló a fellebbezés érvelése, hogy a „boszorkány” kifejezés a szöveggörnyezettől függően pozitív és negatív jelentéstartalommal is megtölthető. A vitatott írásokat a PK 12. számú állásfoglalás II. pontjában írt vizsgálati szempontok alapján értékelve azonban nem vonható le olyan következtetés, hogy azokban az alperes e kifejezést viccesen, a felperest burkoltan méltatva használta. A fellebbezésben maga is azt állította, hogy a felperessel szemben azért használta e kifejezéseket, mert a meggyőződése szerint rosszat akar, rendszeresen keresztbe tesz az ügyvezetésével működő gazdasági társaságnak.

[36] Az ítéltábla osztotta a törvényszék azon következtetését is, hogy a „nem hülyít be több megszerzendő, megkopasztandó ügyfelet az aljas ügyfélszerzési módszereivel” közlés a megengedett, jogszerű véleménynyilvánítás határait meghaladja, mert a felperes ügyvédi tevékenységét aljas ügyfélszerzési módszerekkel, az ügyfelek behülyítésével és megkopasztásával olyan módon társítja, amely a kulturált társadalmi érintkezés szabályait messzemenően meghaladja.

[37] Egyetértett azonban a fellebbezés azon érveivel, hogy a „szarkavarás az igazi területe”, „sokat hazudik, nagyon sokat” és „gyáva” közlésekkel az alperes nem lépte túl a véleménynyilvánítás jogszerű határait, mert e közlésekkel a felperes ügyvédi tevékenységéről ugyan erőteljesen kritikus véleményt fogalmazott meg, de e közlések nem minősülnek öncélúan gyalázkodó, a másikat emberi mivoltában megalázó kifejezéseknek.

[38] A „de reméljük, hogy felperes ebben a témában tudja segíteni a fiatal párt, itt minden bizonnyal több találatot tudna produkálni” kitételnek még a szöveggörnyezetével való együttes értelmezése alapján sem állapítható meg az egyértelmű tartalma. Az elsőfokú bíróság álláspontjával szemben obszcén kijelentésnek nem minősíthető, és ezt a közlést sem lehet ténytartalom és többlettartalom nélküli öncélú gyalázkodásnak minősíteni. A becsületsértés megállapítására ezért ez utóbbi közlés sem volt alkalmas.

[39] A Ptk. 2:45. § (2) bekezdésére figyelemmel a jóhírnévsértés megállapításának együttes feltétele a valótlan tényállítás, illetve a valós tények hamis színben való feltüntetése, és hogy az az adott személyre nézve sértő tartalmat hordozzon. E feltételek hiányában a jogsértés megállapításának nincs helye (Pfv.IV.20.346/2022/4., Indokolás [22]). A való tényekből levont következtetés, vélemény a jóhírnév megsértését nem teszi megállapíthatóvá (Pfv.IV.20.229/2018/7.).

[40] Az elsőfokú bíróság a döntése során nem volt következetes, mert a jóhírnévsértés megállapítására okot adó közléseket az ítélet rendelkező részében valótlan tényállításoknak, az indokolásban tényként tált konklúzióknak, egyoldalú végkövetkeztetéseknek minősítette. A kifogásolt közléseknek a PK 12. számú állásfoglalásban írt szempontok szerinti vizsgálata során egyébként is figyelemmel kell lenni arra, hogy egy-egy vélemény megfogalmazása magában foglalhat tényállításokat is, de ez nem feltétlenül változtatja meg az egész közlés lényegét, mondanivalóját (Pfv.IV.20.759/2019/3., Pfv.IV.20.771/2019/4., Pfv.IV.21.828/2019/6.). A körülményektől, a

társadalmilag kialakult közfelfogástól függően a bűncselekményre utaló kifejezés is lehet elkövetésre vonatkozó állítás vagy köznapi értelemben vett nem jogsértő vélemény is (Pfv.IV.20.471/2020/11.).

[41] Az ítéltábla osztotta a fellebbezés azon álláspontját, hogy a jóhírnévsértés alapjául megjelölt közlések nem tényállításnak, hanem az alperes tényekből levont következtetéseinek, véleményének minősülnek. Az elsőfokú bíróság felhívására az alperes részletesen előadta, hogy mely adatokat, körülményeket tekintett olyan tényeknek, amelyekből a keresetben kifogásolt következtetéseit levonta (17. számú jegyzőkönyv 2.-6. oldal). tanúl tanú bár nem volt teljesen elfogulatlanak tekinthető, de a tanúvallomásával (18. számú jegyzőkönyv 2.-4. oldal) és a 21. számú beadványban közölt adatokkal megerősítette, hogy a felperes ügyfelei és az alperes vezetésével működő gazdasági társaság közötti jogviták során észleltekből maga is az alpereshez hasonló következtetésekre jutott. Összességében tehát a jóhírnévsértőnek állított közlésekről az volt megállapítható, hogy azokban az alperes alapvetően az általa vezetett gazdasági társaság és a felperes ügyfelei között az elmúlt években kialakult sorozatos jogvitákkal összefüggő felperesi magatartásokat minősítette, és az általa tapasztaltak alapján formált véleményt. A vélemény pedig a jóhírnév megsértését nem teszi megállapíthatóvá. A Ptk. 2:51. § (1) bekezdés a) pontjára alapított kereset ezért ebben a körben sem volt teljesíthető.

[42] A személyiségi jogvédelem célja elsősorban a jogsértés, illetve a jogsértés folytán bekövetkezett sérelmes helyzet megszüntetése. Ennek érdekében a megfelelő elégtételadás iránti kereset esetén annak formáját, módját és nyilvánosságát a bíróság határozza meg. A személyiségi jogsértés folytán keletkezett hátrányos helyzet bizonyos kiegyenlítését, és a felperes személyiségében okozott sérelem orvoslását az jelenti, ha az elégtételadó levél a sérelemmel elért nyilvánosság előtt válik ismertté. A felperes a keresetében maga sem igényelte a bocsánatkérő levél korlátlan felhasználását, ezért a másodfokú bíróság teljesíthetőnek találta az alperes azon fellebbezési kérelmét, hogy a levelet a felperes kizárólag azoknak a szervezeteknek és személyeknek küldje meg, akik a sérelmezett tartalmú elektronikus leveleket kézhez vették.

[43] Az alperes helyesen utalt a fellebbezésében arra, hogy a jogsértés tényének a megállapításából automatikusan nem következik a sérelemdíj iránti igény teljesíthetősége. Az objektív szankciók megítélése mellett is elutasíthatja a bíróság a sérelemdíj iránti keresetet, ha a sérelmet szenvedett felet nem érte olyan immateriális sérelem, amely pénzbeli ellentételezésre, sérelemdíj megítélésére adna alapot. A Ptk. 2:52. § (1) bekezdés második fordulatának helyes értelmezése szerint a sérelmet szenvedett fél „az őt ért nemvagyonosi sérelemért” követelhet sérelemdíjat, azaz a sérelemdíj megítélésének a feltétele a nemvagyonosi sérelem bekövetkezése, eltérően a személyiségi jogsértés objektív szankcióinál használt „a személyiségi jogsértés ténye” [Ptk. 2:51. § (1) bekezdése] feltételtől (BDT2018. 3821., BDT2021. 4386.). A bírói gyakorlat által kidolgozott ún. köztudomású-doktrínát a Ptk. jogszabályi szintre emelte, amikor a sérelmet szenvedőt a hátrány bizonyításának eljárásjogi kötelezettsége alól mentesítette, de nemvagyonosi sérelem hiányában a Ptk. 2:52. § (2) bekezdése sem teszi lehetővé a sérelemdíj megítélését.

[44] A fellebbezésben írtakkal szemben a felperes a perben a nemvagyonosi sérelmeit előadta. Azt állította, hogy a kifogásolt elektronikus leveleknek a címzettekén kívül számos más személynek való megküldése a felperesben megalázottság-érzést váltott ki (keresetlevél), és a vitatott közlések a felperes ügyfeleiben, üzleti partnereiben is felháborodást keltettek (7.

számú válaszirat). Mindez az immateriális hátrány pedig a perben köztudomású tényként [Pp. 266. § (2) bekezdése, Ptk. 2:52. § (2) bekezdése] megállapítható volt.

[45] A sérelemdíj mértékét a bíróságnak a Ptk. 2:52. § (3) bekezdése alapján az eset körülményeire – különösen a jogsértés súlyára, ismétlődő jellegére, a felróhatóság mértékére, a jogsértésnek a sértettre és környezetére gyakorolt hatására – tekintettel kell meghatároznia. A másodfokú bíróság a jóhírnévsértést nem látta megállapíthatónak, és a becsületsértést is szűkebb körben határozta meg, mint a törvényszék. A személyiségi jogsértést az alperes ugyan ismétlődő jelleggel okozta, de a köztudomású tények alapján megállapítható nemvagyoni hátrányok a sérelemdíj elsőfokú ítéletben meghatározott összegét nem indokolják. Ezért azt a másodfokú bíróság leszállította.

[46] Az elsőfokú ítélet megváltoztatása folytán az elsőfokú pernyertesség-pervesztesség 10-90% arányra változott. A felperes ezért a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet (a továbbiakban: R.) 3. § (2) bekezdése alapján felszámított 75.000 forint ügyvédi munkadíjból 7.500 forint, az alperes az általános forgalmi adóval növelten felszámított 95.250 forintból 85.725 forint megtérítését igényelheti. Ezen összegek egymással szembeni elszámolásával a felperes 78.225 forint elsőfokú perköltség megfizetésére köteles [Pp. 83. § (2) bekezdése], és a 90.000 forint kereseti illetékből a felperest 81.000 az alperest 9.000 forint megtérítése terheli [Pp. 102. § (1) bekezdése és 83. § (2) bekezdése].

[47] Mindezek alapján az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett részét a Pp. 383.§ (2) bekezdése alapján megváltoztatta.

[48] A felek pernyertessége-pervesztessége a másodfokú eljárásban is 10-90% arányú. Ezért a felperes az R. 2.§ (1) bekezdése alapján felszámított 100.000 forint ügyvédi munkadíjból 10.000 forint, az alperes az R. 3. § (2) és (5) bekezdése alapján általános forgalmi adóval növelten felszámított 47.625 forintból 42.863 forint megtérítésére jogosult. Az igényeik egymással szembeni elszámolásával a felperest 32.863 forint megfizetése terheli [Pp. 83. § (2) bekezdése]. A tárgyi illeték-feljegyzési jog folytán le nem rótt 120.000 forint fellebbezési illetékből a pernyertesség-pervesztesség arányában a felperes 108.000, az alperes 12.000 forint megtérítésére köteles [Pp. 102. § (1) bekezdése és 83. § (2) bekezdése].

Budapest, 2022. szeptember 8.

Dr. Örkenyi László s. k.
dr. Gyuris Judit s. k.
a tanács elnöke
bíró

dr. Kollár Zoltán s. k.
előadó bíró